

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1995-1996

18 JUNI 1996

**Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 36,
§ 2, van de wet van 20 juli 1990 betref-
fende de voorlopige hechtenis**

AANVULLEND VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER DESMEDT

I. VOORGESCHIEDENIS

Tijdens haar vergaderingen van 23 april, 7 mei en 28 mei 1996 heeft de Commissie voor de Justitie een eerster keert het wetsvoorstel onderzocht.

Zij heeft artikel 2 daarvan geamendeerd en het op-
schrift van het voorstel dienovereenkomstig gewij-
zigd.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren Lallemand, voorzitter; Bourgeois, Coveliers, mevr. de Bethune, de heren Erdman, Goris, Hotyat, Mahoux, mevr. Maximus, de heren Raes, Vandenberghe en Desmedt, rapporteur.
2. Plaatsvervanger: de heer Hatry.
3. Andere senator: de heer Boutmans.

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-89 - BZ 1995:

Nr. 1: Wetsvoorstel.

1-89 - 1995/1996:

Nrs. 2 en 3: Amendementen.

Nr. 4: Verslag.

Nr. 5: Aangenomen tekst.

Nr. 6: Amendement.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

18 JUIN 1996

**Proposition de loi modifiant l'article 36, § 2,
de la loi du 20 juillet 1990 relative à la
détention préventive**

RAPPORT COMPLÉMENTAIRE
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. DESMEDT

I. ANTÉCÉDENTS

Lors de ses réunions des 23 avril, 7 mai et 28 mai 1996, la commission de la Justice a procédé à un premier examen de la proposition de loi.

Elle en a amendé l'article 2, et a adapté en conséquence le titre de la proposition.

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Lallemand, président; Bourgeois, Coveliers, Mme de Bethune, MM. Erdman, Goris, Hotyat, Mahoux, Mme Maximus, MM. Raes, Vandenberghe et Desmedt, rapporteur.
2. Membre suppléant : M. Hatry.
3. Autre sénateur : M. Boutmans.

Voir:

Documents du Sénat:

1-89 - SE 1995:

Nº 1: Proposition de loi.

1-89 - 1995/1996:

Nº 2 et 3: Amendements.

Nº 4: Rapport.

Nº 5: Texte adopté.

Nº 6: Amendement.

De tekst in zijn geheel werd, aldus gewijzigd, aangenomen en overgezonden aan de plenaire vergadering.

Deze heeft op 6 juni 1996 het wetsvoorstel teruggestuurd naar de commissie voor een tweede onderzoek.

II. UITEENZETTING VAN DE RAPPORTEUR

De rapporteur memoreert dat het voorliggende voorstel tot doel heeft in de wet op de voorlopige hechtenis een bepaling te wijzigen waarvan de toepassing in de rechtspraak, bevestigd door het Hof van Cassatie (arrest van 3 juli 1992 - zaak Cockx), ertoe leidt dat de raadkamer niet in staat is de invrijheidstelling van de verdachte onder voorwaarden uit te spreken bij het regelen van de rechtspleging. Op basis van die interpretatie door de rechtspraak kan de verdachte op dat ogenblik alleen zonder voorwaarden in vrijheid worden gesteld, dan wel aangehouden blijven.

Om die toestand, die door de wetgever niet is gewild, te verhelpen heeft de indiener van het voorstel voorgesteld om *in fine* van artikel 36, § 2, van de wet, de volzin «*Zij kan geen nieuwe voorwaarden opleggen*» te vervangen door de woorden «*Zij kan de voorwaarden waaronder de verdachte in vrijheid is gesteld, niet verzwaren*».

Tijdens de debatten was de minister van Justitie, daarin bijgevallen door de commissie, van oordeel dat het beter zou zijn artikel 26, § 3, als volgt te wijzigen: «*Wanneer de raadkamer, bij het regelen van de rechtspleging, de verdachte naar de correctionele rechtbank of naar de politierechtbank verwijst wegens een feit waarvoor hij zich in voorlopige hechtenis bevindt en waarop volgens de wet een gevangenisstraf staat waarvan de duur langer is dan de reeds ondergane voorlopige hechtenis, kan zij bij afzonderlijke en overeenkomstig artikel 16, §§ 1 en 5, eerste en tweede lid, gemotiveerde beschikking, beslissen dat de verdachte aangehouden blijft.*»

De indiener van het voorstel, die het eens was met het standpunt van de minister, heeft dan een amendement ingediend dat ertoe strekte zijn oorspronkelijke tekst te vervangen als volgt: «*Artikel 26, § 3, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis wordt aangevuld als volgt: «of dat de verdachte in vrijheid wordt gesteld onder oplegging van een of meer voorwaarden, zoals bedoeld in artikel 35.»*

De commissie heeft het amendement aangenomen en artikel 36, § 2, bleef daarbij onveranderd.

Daardoor kwam artikel 26, § 3, te luiden als volgt:

«*Wanneer de raadkamer, bij het regelen van de rechtspleging, de verdachte naar de correctionele rechtbank (...), kan zij bij afzonderlijke*

L'ensemble du texte ainsi modifié a été adopté et transmis à l'assemblée plénière.

En sa séance du 6 juin 1996, celle-ci a renvoyé la proposition de loi à la commission en vue de procéder à un second examen.

II. EXPOSÉ DU RAPPORTEUR

Le rapporteur rappelle que la proposition à l'examen vise à modifier une disposition de la loi sur la détention préventive dont l'application jurisprudentielle, confirmée par la Cour de Cassation (arrêt du 3 juillet 1992 - Affaire Cockx), aboutit à empêcher la chambre du conseil de prononcer la mise en liberté sous conditions de l'inculpé lors du règlement de procédure. Sur la base de cette interprétation jurisprudentielle, l'inculpé ne peut, à ce moment, qu'être libéré purement et simplement ou être maintenu en détention.

Pour remédier à cette situation, non voulue par le législateur, l'auteur de la proposition de loi suggérait de remplacer, à la fin de l'article 36, § 2, de la loi, la phrase «*Elle ne peut en imposer de nouvelles*» par les mots «*Elle ne peut agraver les conditions sous lesquelles l'inculpé a été mis en liberté*».

Au cours des débats, le ministre de la Justice, suivi par la commission, a considéré qu'il valait mieux modifier l'article 26, § 3, qui est ainsi libellé: «*Lorsqu'en réglant la procédure, la chambre du conseil renvoie l'inculpé devant le tribunal correctionnel ou devant le tribunal de police en raison d'un fait sur lequel est fondée la détention préventive et qui est légalement possible d'une peine d'emprisonnement supérieure à la durée de la détention préventive déjà subie, elle peut, par une ordonnance séparée et motivée conformément à l'article 16, §§ 1er et 5, premier et deuxième alinéas, décider que l'inculpé restera en détention.*»

Se ralliant au point de vue du ministre, l'auteur de la proposition a alors déposé un amendement remplaçant son texte initial par la disposition suivante: «*L'article 26, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 est complété par ce qui suit: «ou qu'il sera mis en liberté en lui imposant de respecter une ou plusieurs conditions, comme il est prévu à l'article 35.»*

La commission a adopté cet amendement, l'article 36, § 2, restant quant à lui inchangé.

De ce fait, l'article 26, § 3, deviendrait:

«*Lorsqu'en réglant la procédure, la chambre du conseil renvoie l'inculpé devant le tribunal correctionnel (...), elle peut, par une ordonnance séparée et*

en (...) gemotiveerde beschikking beslissen dat de verdachte aangehouden blijft of dat de verdachte in vrijheid wordt gesteld onder oplegging van een of meer voorwaarden, zoals bedoeld in artikel 35. »

Te vrezen valt dat dit artikel tot onduidelijkheid leidt omdat het maar twee mogelijkheden biedt: aangehouden blijven of onder voorwaarden in vrijheid worden gesteld, terwijl de onvoorwaardelijke invrijheidstelling uiteraard mogelijk moet blijven.

Om een dergelijke dubbelzinnigheid te vermijden, lijkt het wenselijk artikel 2 van het wetsvoorstel te formuleren als volgt:

« Artikel 26, § 3, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis wordt aangevuld als volgt: « of dat de verdachte in vrijheid wordt gesteld eventueel onder oplegging van een of meer voorwaarden, zoals bedoeld in artikel 35. »

Zo wordt duidelijk aangegeven dat de invrijheidstelling onvoorwaardelijk kan zijn dan wel aan voorwaarden is onderworpen.

Voorts kan men zich afvragen of er geen tegenstrijdigheid is tussen het nieuwe artikel 26, § 3, en artikel 36, § 2, dat uiteindelijk niet zal worden gewijzigd.

Die tegenstrijdigheid lijkt er echter niet te zijn aangezien artikel 26 het geval beoogt van de verdachte die in hechtenis zit bij het regelen van de rechtspleging, terwijl artikel 36 betrekking lijkt te hebben op de verdachte die voordien onder voorwaarden in vrijheid is gesteld.

III. BESPREKING

De indiener van het voorstel verklaart dat de tekst die in eerste lezing door de commissie werd aangenomen, inderdaad aanleiding zou kunnen geven tot verkeerde interpretaties.

De hierboven voorgestelde oplossing zou het mogelijk maken die uit te sluiten. Een andere mogelijkheid zou zijn terug te keren naar de oorspronkelijke tekst.

De gedachte achter die tekst was dat alle bepalingen betreffende de invrijheidstelling onder voorwaarden gegroepeerd moesten blijven, zoals dat het geval was in de wet van 20 juli 1990.

Spreker blijft van oordeel dat artikel 35, § 5, van die wet voldoende duidelijk is wat betreft de mogelijkheid voor de raadkamer om iemand in vrijheid te stellen en dat het vastleggen van voorwaarden meer op zijn plaats zou zijn in artikel 36.

Essentieel is echter dat iedere dubbelzinnigheid wordt opgeheven.

De minister van Justitie geeft toe dat de aangenomen tekst tot interpretaties kan leiden. Hij onder-

motivée (...) décider que l'inculpé restera en détention ou qu'il sera mis en liberté en lui imposant de respecter une ou plusieurs conditions, comme il est prévu à l'article 35. »

On peut craindre que cet article aboutisse à une équivoque en n'ouvrant que deux voies, le maintien en détention ou la libération sous conditions, alors que la mise en liberté pure et simple doit évidemment rester possible.

Dès lors, pour éviter pareille équivoque, il semblerait indiqué de rédiger comme suit l'article 2 de la proposition de loi:

« L'article 26, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive est complété par ce qui suit: « ou qu'il sera mis en liberté en lui imposant éventuellement de respecter une ou plusieurs conditions comme il est prévu à l'article 35. »

De cette façon, il est clairement précisé que la mise en liberté peut être pure et simple ou soumise à des conditions.

D'autre part, on pouvait s'interroger sur une éventuelle contradiction entre le nouvel article 26, § 3, et l'article 36, § 2, qui ne sera finalement pas modifié.

Il semble cependant que cette contradiction n'existe pas puisque l'article 26 vise le cas de l'inculpé détenu lors du règlement de procédure tandis que l'article 36 semble se rapporter à l'inculpé mis antérieurement en liberté sous conditions.

III. DISCUSSION

L'auteur de la proposition déclare que le texte adopté en première lecture par la commission pourrait effectivement donner lieu à des interprétations erronées.

La solution proposée ci-avant permettrait de les exclure. Une autre possibilité consisterait à en revenir au texte initial.

La logique de ce dernier était que toutes les dispositions relatives à la liberté sous conditions devaient rester groupées, comme c'était le cas dans la loi du 20 juillet 1990.

L'intervenant reste d'avis que l'article 35, § 5, de cette loi est suffisamment clair quant à la possibilité, pour la chambre du conseil, de mettre en liberté, et que la fixation de conditions serait sans doute plus à sa place dans le cadre de l'article 36.

Cependant, l'essentiel est d'éviter toute équivoque.

Le ministre de la Justice admet qu'effectivement, le texte adopté en première lecture peut prêter à inter-

streept dat het nu zo is dat wanneer de raadkamer bij het regelen van de rechtspleging de betrokkenen wil blijven vasthouden, zij daarvoor een afzonderlijke beschikking moet geven.

In alle andere gevallen wordt de betrokkenen krachtens de wet zelf in vrijheid gesteld.

De voorgestelde tekst lijkt in te houden dat de raadkamer voortaan een afzonderlijke beschikking moet geven ongeacht of zij de betrokkenen in hechtenis wil houden, onder voorwaarden in vrijheid wil stellen dan wel onvoorwaardelijk wil vrijlaten.

De rapporteur is het met die opmerking eens maar wijst erop dat het precies de invoering is van de mogelijkheid van invrijheidstelling onder voorwaarden die tot verwarring kan leiden.

Volgens de in eerste lezing aangenomen tekst bepaalt artikel 26 immers dat de raadkamer ofwel iemand kan blijven vasthouden, dan wel hem onder voorwaarden in vrijheid stellen, maar het onvoorwaardelijk vrijlaten wordt niet vermeld.

Het toevoegen van het woord «eventueel» zou duidelijkheid scheppen over de drie mogelijkheden.

Reagerend op de opmerking van de minister stelt een lid voor de wijziging die men in artikel 2 van het voorstel wil aanbrengen anders te formuleren. Hij dient een amendement in dat als volgt luidt (Gedr. St. Senaat 1-89/6, amendement nr. 3):

«Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 2. — In artikel 26, § 3, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, gewijzigd bij de wetten van 11 juli 1994, worden de woorden «kan zij bij afzonderlijke en overeenkomstig artikel 16, §§ 1 en 5, eerste en tweede lid, gemotiveerde beschikking, beslissen dat de verdachte aangehouden blijft» vervangen door de woorden «kan zij de verdachte in vrijheid stellen of, bij afzonderlijke en overeenkomstig artikel 16, §§ 1 en 5, eerste en tweede lid, gemotiveerde beschikking, beslissen dat de verdachte aangehouden blijft, of dat hij in vrijheid wordt gesteld onder oplegging van een of meer voorwaarden, zoals bedoeld in artikel 35.»

Aldus zou voor een onvoorwaardelijke invrijheidstelling geen afzonderlijke beschikking moeten worden gegeven.

Spreker onderstreept voorts dat het woord «eventueel» ook tot dubbelzinnigheid aanleiding kan geven.

Het voormelde amendement en artikel 2, aldus geamendeerd, worden eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

précitation. Il souligne qu'actuellement, lorsque la chambre du conseil, lors du règlement de la procédure, entend maintenir l'intéressé en détention, elle doit rendre à ce sujet une ordonnance séparée.

Dans tous les autres cas, c'est en vertu de la loi elle-même que l'intéressé est libéré.

Le texte proposé semble impliquer que, désormais, la chambre du conseil devrait rendre une ordonnance séparée, qu'elle décide de maintenir la personne en détention, de la libérer sous conditions, ou de la libérer purement et simplement.

Le rapporteur se rallie à cette remarque, mais fait observer que c'est précisément l'introduction de la possibilité de mise en liberté sous conditions qui peut susciter la confusion.

En effet, selon le texte adopté en première lecture, l'article 26 préciserait que la chambre du conseil peut soit maintenir en détention, soit libérer sous conditions, mais il ne mentionnerait pas la mise en liberté pure et simple.

L'ajout du mot «éventuellement» ouvrirait les trois possibilités en toute clarté.

Pour répondre à l'observation du ministre, un membre suggère de formuler différemment la modification envisagée à l'article 2 de la proposition. Il dépose un amendement ainsi libellé (Doc. parl., Sénat, 1-89/6, amendement n° 3):

«Remplacer cet article par les dispositions suivantes:

«Art. 2. — À l'article 26, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, modifié par la loi du 11 juillet 1994, les mots «elle peut, par une ordonnance séparée et motivée conformément à l'article 16, §§ 1er et 5, premier et deuxième alinéas, décider que l'inculpé restera en détention» sont remplacés par les mots «elle peut mettre l'inculpé en liberté ou décider, par une ordonnance séparée et motivée conformément à l'article 16, §§ 1er et 5, premier et deuxième alinéas, que l'inculpé restera en détention, ou qu'il sera mis en liberté en lui imposant de respecter une ou plusieurs conditions, comme il est prévu à l'article 35.»

Ainsi, la mise en liberté pure et simple ne devrait pas faire l'objet d'une ordonnance distincte.

L'intervenant souligne en outre que le mot «éventuellement» peut, lui aussi, faire naître des équivoques.

L'amendement précité, et l'article 2 ainsi amendé, sont adoptés à l'unanimité des 9 membres présents.

Het geamendeerde wetsvoorstel in zijn geheel wordt met dezelfde eenparigheid aangenomen.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd door de 9 aanwezige leden.

De Rapporteur,
Claude DESMEDT.

De Voorzitter,
Roger LALLEMAND.

L'ensemble de la proposition de loi amendée est adopté par le même vote.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 9 membres présents.

Le Rapporteur,
Claude DESMEDT.

Le Président,
Roger LALLEMAND.

**TEKST AANGENOMENDOOR DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE**

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 26, § 3, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis (*Nieuw opschrift*)

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 26, § 3, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis wordt aangevuld als volgt: «of dat de verdachte in vrijheid wordt gesteld onder oplegging van een of meer voorwaarden, zoals bedoeld in artikel 35».

Art. 3

Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

**TEKST AANGENOMENDOOR DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE NA TERUGZENDING
DOOR DE PLENAIRE VERGADERING**

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 26, § 3, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis (*Nieuw opschrift*)

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 26, § 3, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, gewijzigd bij de wet van 11 juli 1994, worden de woorden «kan zij bij afzonderlijke en overeenkomstig artikel 16, §§ 1 en 5, eerste en tweede lid, gemotiveerde beschikking, beslissen dat de verdachte aangehouden blijft» vervangen door de woorden «kan zij de verdachte in vrijheid stellen of, bij afzonderlijke en overeenkomstig artikel 16, §§ 1 en 5, eerste en tweede lid, gemotiveerde beschikking, beslissen dat de verdachte aangehouden blijft, of dat hij in vrijheid wordt gesteld onder oplegging van een of meer voorwaarden, zoals bedoeld in artikel 35».

Art. 3

Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

**TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION
DE LA JUSTICE**

**Proposition de loi modifiant l'article 26, § 3, de la loi
du 20 juillet 1990 relative à la détention préven-
tive (*Nouvel intitulé*)**

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 26, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive est complété par ce qui suit: «ou qu'il sera mis en liberté en lui imposant de respecter une ou plusieurs conditions, comme il est prévu à l'article 35».

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

**TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION
DE LA JUSTICE APRÈS RENVOI
PAR LA SÉANCE PLÉNIÈRE**

**Proposition de loi modifiant l'article 26, § 3, de la loi
du 20 juillet 1990 relative à la détention préven-
tive (*Nouvel intitulé*)**

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 26, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, modifié par la loi du 11 juillet 1994, les mots «elle peut, par une ordon- nance séparée et motivée conformément à l'article 16, §§ 1er et 5, premier et deuxième alinéas, décider que l'inculpé restera en détention» sont remplacés par les mots «elle peut mettre l'inculpé en liberté ou décider, par une ordonnance séparée et motivée conformément à l'article 16, §§ 1er et 5, premier et deuxième alinéas, que l'inculpé restera en détention, ou qu'il sera mis en liberté en lui imposant de respecter une ou plusieurs conditions, comme il est prévu à l'article 35».

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.